

PROIECT

REGULAMENT

privind salubritatea și asigurarea curățeniei în orașul Chișinău

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

1. Prezentul regulament stabilește cadrul juridic unitar privind desfășurarea serviciului de salubritate, definind modalitățile și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru asigurarea serviciului și curățeniei pe raza administrativ-teritorială a orașului Chișinău.
2. Regulamentul se aplică următoarelor activități de salubritate:
  - 1) măturatul, spălatul și întreținerea spațiilor și căilor publice;
  - 2) curățarea și transportul zăpezii de pe spațiile și căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț;
  - 3) colectarea, sortarea și transportul deșeurilor municipale;
3. Organizarea serviciului de salubritate trebuie să se realizeze pe baza următoarelor principii:
  - 1) protecția sănătății populației;
  - 2) responsabilitatea față de cetățeni;
  - 3) conservarea și protecția mediului înconjurător;
  - 4) asigurarea calității și continuității serviciului;
  - 5) dezvoltarea durabilă;
  - 6) transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.
4. Termenii și noțiunile, utilizate în prezentul regulament se definesc după cum urmează:
  - 1) *biodeșuri* – deșuri biodegradabile provenite din grădini și parcuri, deșuri alimentare sau cele provenite din bucătăriile gospodăriilor private, restaurantelor, firmelor de catering sau din magazine de vânzare cu amănuntul și care sunt compatibile cu deșeurile provenite de la întreprinderile de prelucrare a produselor alimentare;
  - 2) *colectare* – strângerea deșeurilor, inclusiv sortarea și stocarea preliminară a deșeurilor, în vederea transportării la o instalație de tratare;
  - 3) *colectare separată* – colectarea în cadrul căreia un flux de deșuri este păstrat separat, în funcție de tipul și natura deșeurilor, cu scopul de a facilita tratarea specifică a acestora;
  - 4) *curățarea zăpezii/gheții* - operațiunea de îndepărtare a stratului de zăpadă sau de gheață depus pe suprafața carosabilă și pietonală, în scopul asigurării deplasării vehiculelor și pietonilor în condiții de siguranță;

- 5) *curățarea rigolelor* - operațiunea de îndepărtare manuală sau mecanizată a depunerilor de noroi, nisip și praf de pe o porțiune de cel puțin 1 m de la bordură spre axul median al străzii, urmată de măturare și/sau spălare;
- 6) *deșeu* – orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau are intenția ori obligația să îl arunce;
- 7) *deșeu din construcții și demolări* - deșeu rezultat în urma demolării sau construirii clădirilor, șoselelor și a altor structuri de obiective industriale ori civile care poate avea în compoziție și deșeuri periculoase;
- 8) *deșeuri municipale* – deșeuri provenite din gospodărie și deșeurile similare care provin din activități comerciale, industriale și administrative;
- 9) *deșeuri periculoase* – orice deșeuri care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase specificate în anexa nr. 3 a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile;
- 10) *deșeuri de echipamente electrice și electronice* - echipamentele electrice și electronice care constituie deșeuri, inclusiv toate componentele, subsansamblurile și produsele consumabile, parte integrantă a echipamentului în momentul în care acestea devin deșeuri;
- 11) *deșeuri stradale* - deșeuri specifice căilor de circulație publică, provenite din activitatea cotidiană a populației, de la spațiile verzi, de la animale, din depunerea de substanțe solide provenite din atmosferă;
- 12) *deșeuri voluminoase* - deșeuri solide de diferite proveniențe, care, datorită dimensiunilor lor, nu pot fi preluate cu sistemele obișnuite de colectare, ci necesită o tratare diferențiată față de acestea, din punct de vedere al preluării și transportului;
- 13) *măturat* - activitatea de salubritate a localităților, care, prin aplicarea unor procedee manuale sau mecanice, realizează un grad bine determinat de curățare a suprafețelor de circulație, de odihnă sau de agrement a așezărilor urbane ori rurale;
- 14) *salubritate* - totalitatea operațiunilor și activităților necesare pentru păstrarea unui aspect salubru al localităților;
- 15) *serviciu de gestionare a deșeurilor* – ansamblul de activități ce țin de colectarea, sortarea și transportul deșeurilor de orice tip;
- 16) *sortare* - activitatea de separare pe sortimente și depozitare temporară a deșeurilor reciclabile în vederea transportării lor la agenți economici specializați;
- 17) *spălarea străzilor* - activitatea de salubritate care se execută mecanizat cu instalații speciale, folosindu-se apa, cu sau fără soluții speciale în vederea îndepărtării deșeurilor și prafului de pe străzi și trotuare;

CAPITOLUL II

Activități de salubritate și dezapezire a spațiilor publice

SECȚIUNEA a 1-a

Măturatul și spălarea spațiilor și căilor publice

5. Operațiunile de măturat manual și mecanic, curățare și răzuire a rigolelor, spălarea a căilor publice se realizează în scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public.
6. Operațiunile de măturare și spălarea mecanică se vor efectua în intervalul orar 22⁰⁰ – 07⁰⁰ pe toate arterele, inclusiv trotuarele care au sistem de iluminat public corespunzător. Se pot presta activități măturat și spălat și în afara acestui interval, pentru o arie strict definită, funcție de trafic și de posibilitățile de acces ale operatorului la zonele respective.
7. Prin excepție de la prevederile pct. 6, operațiunile de măturare și spălarea nu se realizează în acele zile în care plouă pe toată perioada zilei.
8. Măturatul mecanic se va executa cu autovehicule dotate cu perie cilindrică și/ sau circulară. Pentru măturatul trotuarelor se pot utiliza autovehicule care sunt dotate numai cu perii circulare.
9. Arterele de circulație pe care se execută activitatea de măturat și spălat mecanic precum și frecvența zilnică sau săptămânală, sunt stabilite de către municipalitate, prin direcția de specialitate.
10. Măturatul mecanic al arterelor se efectuează pe o lățime de minimum 1 metru de la bordură. Pentru evitarea formării prafului și pentru crearea unui climat citadin igienic, operația de măturare va fi precedată de stropirea carosabilului sau a trotuarelor cu apă, dacă praful nu este umectat ca urmare a condițiilor naturale, sau temperatura exterioară, în zona măturată, nu este mai mică decât cea de îngheț.
11. Măturatul manual se aplică pe carosabil, pe trotuare, în piețe, în locuri de parcare sau pe suprafețe anexe ale spațiilor de circulație, de odihnă ori de agrement în toate cazurile în care nu se poate realiza măturatul mecanic.
12. Din punct de vedere al îmbrăcăminteii spațiilor de circulație, de odihnă sau de agrement, măturatul se realizează pe suprafețe neîmbrăcate sau îmbrăcate cu asfalt, pavele cu rosturi bituminoase, pietre de râu.
13. Efectuarea curățeniei în timpul zilei, se efectuează în tot timpul anului pe toată durata zilei și cuprinde operațiunile de măturat a străzilor, a trotuarelor, a aleilor, de colectare și îndepărtare a obiectelor aruncate pe jos sau în coșurile de gunoi și scurmiere, de cosire a ierbii de pe zonele verzi aferente drumurilor și trotuarelor în scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public.
14. Operațiunea de măturat se efectuează pe toată perioada anului cu excepția perioadei în care se efectuează curățatul zăpezii sau temperatura exterioară este sub cea de îngheț.
15. Colectarea reziduurilor stradale rezultate din activitatea de măturat manual se va face în recipiente acoperite, amplasate în condiții salubre, în spații special amenajate și se vor transporta cu mijloace de transport adecvate.
16. Se interzice depozitarea temporară a reziduurilor stradale, între momentul colectării și cel al transportului, direct pe sol sau în saci depuși pe trotuare, scuaruri, spații

verzi sau altele asemenea. De asemenea, este interzisă depozitarea reziduurilor stradale rezultate din activitatea de măturat manual în containerele pentru deșeuri municipale.

17. Deșeurile rezultate din procesul de măturare, inclusiv mecanizată, dacă nu au fost amestecate cu deșeurile municipale, pot fi transportate direct la depozitul de deșeuri fără a fi necesară efectuarea operațiunii de sortare.
18. Deșeurile stradale din coșurile de gunoi, inclusiv cele amplasate în zonele verzi (parcuri, scuaruri, alei) vor fi încărcate în autospeciale și transportate direct la stația de sortare.
19. Biodeșeurile, în special frunzele, iarba cosită, crengile vor fi colectate mecanic și manual și transportate la stația de compostare.
20. Operațiunile de spălare mecanică a arterelor și trotuarelor se execută în perioada 1 aprilie - 1 octombrie, perioadă ce poate fi modificată de direcția de specialitate a municipaliității în funcție de condițiile meteorologice concrete.
21. Este interzisă efectuarea operațiilor de spălare mecanică în perioada în care, conform prognozei meteorologice este posibilă formarea poleiului.
22. La executarea operațiunii de spălare mecanică se va avea în vedere să nu fie afectați pietonii, autovehiculele, vitrinele, mobilierul stradal, panourile publicitare pe lângă care se trece cu utilajul ce realizează operațiunea. Operațiunea de spălare se execută atât pe partea carosabilă, cât și pe trotuare după terminarea operației de măturare și curățare a rigolelor.
23. Curățatul rigolelor se realizează anterior sau concomitent cu operația de măturare.
24. Lățimea pe care se aplică curățarea rigolelor este de cel puțin 1 m, măsurată de la bordură spre axul median al străzii.
25. Curățarea sistemului de canalizare pluvială, în special a gurilor de captare se efectuează mecanic lunar, pe tot parcursul anului cu excepția perioadei reci a anului când această activitate nu este posibilă de efectuat.
26. Pentru realizarea operațiunii de spălare se utilizează numai apă brută luată din punctele indicate de operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare al municipiului Chișinău.
27. Personalul implicat la acțiunile de curățenie va fi echipat cu haine speciale, imprimate cu logo-ul operatorului, dotați cu echipament modern de măturare și strângere a reziduurilor.
28. Măturatul căilor de acces și a trotuarelor din zona de amenajare și salubritate a blocurilor de locuințe, se efectuează atât manual cât și mecanic de către asociațiile de locatari de orice formă, iar reziduurile rezultate se transportă la depozitul pentru deșeuri municipale. Depozitarea reziduurilor rezultate din operațiunile de măturat manual în recipientele pentru deșeuri municipale este interzisă.
29. Operatorul are obligația să anunțe direcția de specialitate a municipaliității de toate situațiile în care este împiedicată realizarea operațiilor de măturare sau spălare.

SECȚIUNEA a 2-a

Deszăpezirea și combaterea poleiului de pe spațiile și căile publice

30. Operatorul care prestează serviciul de curățare și transportul zăpezii își va organiza sistemul de informare și control asupra stării drumurilor cât și a modului de pregătire și acționare pe timp de iarnă.

- 31.** Pentru asigurarea circulației rutiere și pietonale în condiții de siguranță în timpul iernii, operatorul va lua următoarele măsuri:
  - 1) măsuri pregătitoare;
  - 2) măsuri de prevenire a înghețării și de dezghețare;
  - 3) măsuri de prevenire și combatere a poleiului;
  - 4) întocmirea anuală a unui program comun cu direcția de specialitate a municipității, până la 1 octombrie pentru acțiunile necesare privind dezghețarea, prevenirea și combaterea poleiului.
- 32.** Direcția de specialitate a municipității împreună cu operatorul vor lua măsurile de organizare a intervențiilor pe timp de iarnă, care constau în:
  - 1) stabilirea nivelurilor de prioritate de intervenție pe străzile orașului și dotarea necesară dezghețării pe timp de iarnă;
  - 2) organizarea unităților operative de acțiune;
  - 3) întocmirea planului operativ;
  - 4) elaborarea programului pregătirilor pentru iarnă.
- 33.** Planul operativ de acțiune în timpul iernii va cuprinde:
  - 1) centralizatorul materialelor antiderapante, al carburanților și lubrifianților;
  - 2) centralizatorul utilajelor și mijloacelor de dezghețare și transport necesare;
  - 3) lista străzilor și a tronsoanelor de străzi, trotuare și curți de bloc pe care se va acționa;
  - 4) lista străzilor și a tronsoanelor de străzi, trotuare și curți de bloc pe care se va acționa cu prioritate;
  - 5) lista mijloacelor de comunicare;
  - 6) lista persoanelor responsabile cu adresă și numerele de telefon de la serviciu și acasă;
  - 7) necesarul de carburanți, lubrifianți, inventar gospodăresc, echipament de protecție, care se găsește în planul operativ;
  - 8) lista mobilierului stradal cu precizarea localizării capacelor căminelor de canalizare și a gurilor de scurgere;
  - 9) dispunerea spațiilor pentru adunare și odihna personalului.
- 34.** Îndepărtarea zăpezii se va realiza atât manual, cât și mecanic.
- 35.** Îndepărtarea zăpezii manual se efectuează atât ziua cât și noaptea, în funcție de necesități cu respectarea normelor de protecție a muncii în vigoare.
- 36.** Funcție de prognoza meteorologică operatorul va acționa preventiv pentru preîntâmpinarea depunerii stratului de zăpadă și a formării poleiului.
- 37.** În cazul depunerii stratului de zăpadă și formării gheții, arterele de circulație a mijloacelor de transport în comun, spațiile destinate traversării pietonale a străzilor, trotuarele din dreptul stațiilor mijloacelor de transport în comun, căile de acces la instituțiile publice și unitățile de alimentație publică trebuie să fie practicabile în termen de maxim 4 ore de la încetarea ninsorii.
- 38.** În cazul unor ninsori abundente sau care au o durată de timp mai mare de 12 ore se va interveni cu utilajele de dezghețare pentru degajarea cu prioritate a străzilor pe care circulă mijloacele de transport în comun.
- 39.** Acțiunea de dezghețare trebuie să continue până la degajarea tuturor străzilor, trotuarelor, aleilor, inclusiv a celor din parcuri și scuaruri și drumurilor din curțile de bloc.

40. Odată cu îndepărtarea zăpezii se vor degaja atât rigolele cât și gurile de scurgere, astfel încât în urma topirii zăpezii apa rezultată să se scurgă în canalizare.
41. Evidența activității privind combaterea poleiului și deszăpezirii străzilor pe timp de iarnă, se va ține de către operator în registre special întocmite pentru această activitate și denumite „jurnal de activitate pe timp de iarnă”.
42. Jurnal de activitate pe timp de iarnă, semnat de reprezentantul direcției de specialitate a municipaliității, constituie documentul primar de bază pentru verificarea activității și decontarea lucrărilor efectuate.
43. În jurnalul de activitate se vor trece următoarele:
  - a) numele și prenumele dispecerului;
  - b) data și ora de începere a acțiunii pe fiecare utilaj/echipă în parte;
  - c) data și ora de terminare a acțiunii pe fiecare utilaj/echipă în parte;
  - d) strada pe care s-a acționat;
  - e) activitatea prestată;
  - f) forța de muncă utilizată
  - g) utilajele/echipa care au acționat;
  - h) materialele utilizate și cantitatea acestora;
  - i) temperatura exterioară;
  - j) condițiile hidrometeorologice;
  - k) grosimea stratului de zăpadă conform datelor de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat;
  - l) semnătura dispecerului;
  - m) semnătura reprezentantului împuternicit al beneficiarului.
44. Evidența se va ține pe schimburi separat pentru acțiunea cu utilaje și separat pentru acțiunea cu forțe umane.
45. Încărcarea, transportul, descărcarea și depozitarea zăpezii și a gheții acesteia trebuie să se realizeze în maximum 72 ore de la terminarea activității de deszăpezire.
46. Transportul, depozitarea și descărcarea zăpezii și a gheții formate pe carosabil se realizează concomitent cu operația de deszăpezire.
47. Împrăștierea substanțelor antiderapante, în cazul în care prognoza meteorologică sau mijloacele de detectare locală indică posibilitatea apariției poleiului, a gheții și în perioada în care se înregistrează variații de temperatură care conduc la topirea zăpezii/gheții urmată în perioada imediat următoare de îngheț, se realizează în maximum 3 ore de la avertizare.
48. Combaterea poleiului se face utilizând materiale antiderapante, iar împrăștierea acestora se realizează cât mai uniform pe suprafața părții carosabile.
49. Utilizarea clorurii de calciu numai în amestec cu inhibitori de coroziune se utilizează în cazul în care temperatura nu scade sub -10 °C. Pentru temperaturi mai scăzute se va utiliza clorura de calciu sau alte substanțe chimice care au un grad de coroziune redusă.
50. Substanțele utilizate pentru prevenirea depunerii zăpezii, înghețului și combaterea formării poleiului vor fi aprobate de direcția de specialitate a municipaliității.

CAPITOLUL III

SECȚIUNEA 1

Activități de gestionare a deșeurilor

- 51.** Sistemul de gestionare a deșeurilor cuprinde construcții, instalații și echipamente specifice destinate prestării serviciului de gestionare a deșeurilor, precum:
- 1) recipiente de colectare a deșeurilor municipale;
  - 2) puncte de colectare a deșeurilor municipale;
  - 3) baze de întreținere a autovehiculelor de salubritate;
  - 4) centre teritoriale de colectare separată a deșeurilor.
- 52.** Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor este obligat ca prin modul de prestare a serviciului să asigure protecția sănătății publice utilizând numai mijloace și utilaje corespunzătoare cerințelor autorităților competente din domeniul sănătății publice și al protecției mediului.
- 53.** Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor este obligat să asigure continuitatea serviciului.

SECȚIUNEA 2-a

Colectarea și transportul deșeurilor municipale

- 54.** Prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor privind colectarea și transportul deșeurilor municipale trebuie realizată în astfel de condiții încât să se asigure:
- 1) protejarea sănătății populației;
  - 2) protecția mediului înconjurător;
  - 3) menținerea curățeniei și crearea unei estetici corespunzătoare a orașului;
  - 4) conservarea resurselor naturale prin reducerea cantității de deșeuri și reciclarea acestora.
- 55.** Operatorul va asigura utilizatorii cu recipiente pentru realizarea colectării separate, în paralel cu conștientizarea utilizatorilor asupra tratării cu responsabilitate a problemei deșeurilor.
- 56.** Persoanele fizice și juridice, generatoare de deșeuri municipale, trebuie să realizeze activitatea de colectare, potrivit specificului locului de generare a deșeurilor, în condiții salubre, în spații special amenajate și prin sistemele propuse și asigurate de operatorul care organizează activitatea de colectare a deșeurilor municipale.
- 57.** Utilizatorii serviciului de colectare și transport vor fi dotați cu recipiente de colectare de către operatorul de gestionare a deșeurilor prin amplasarea acestora în locurile special amenajate conform legii. Recipientele de colectare vor fi puse la dispoziția persoanelor fizice, de către operator, în regim de comodat, în baza tarifului aprobat, iar pentru persoanele juridice, prin închiriere sau vânzare.
- 58.** Pentru reducerea volumului, a cantității, facilitând manevrarea și pentru creșterea gradului de recuperare, deșeurile destinate depozitării trebuie sortate.
- 59.** Colectarea separată se va realiza pe tipuri de deșeuri municipale astfel:
- 1) pentru utilizatorii, persoane fizice din gospodăriile individuale separat pentru: fracția reciclabilă și fracția biodegradabilă;
  - 2) pentru utilizatorii, persoane juridice, instituții publice asociații de locatari de orice formă, separat pentru: fracția reciclabilă, fracția biodegradabilă și sticlă;

60. Colectarea deșeurilor municipale se va realiza de către utilizatori în recipiente de culoare gri pentru fracția biodegradabilă, de culoare verde pentru fracția reciclabilă și de culoare albastră pentru sticlă.
61. Punctele de colectare vor fi dotate de către operatorul de gestionare a deșeurilor cu recipiente marcate în culorile prevăzute la pct. 60 având capacitatea de înmagazinare corelată cu numărul de utilizatori arondați și cu ritmicitatea de ridicare, asigurând condiții de acces ușor pentru autovehiculele destinate colectării.
62. Pentru blocurile de locuințe, spațiile de colectare exterioare puse la dispoziție de autoritatea administrației publice locale se amenajează astfel încât să permită amplasarea numărului necesar de recipiente care să asigure capacitatea de depozitare, inclusiv pentru colectare separată corelată cu ritmicitatea de ridicare. Aceste spații vor fi împrejmuite, acoperite și amplasate în locuri care să permită accesul ușor al autovehiculelor de colectare, cu spațiu care să permită respectarea regulilor de circulație. Stabilirea locului de amplasare a punctelor de colectare a deșeurilor municipale pe domeniul public se va face astfel încât distanța până la ferestrele spațiilor cu destinație de locuință să fie mai mare de 10 m.
63. Platformele spațiilor necesare colectării deșeurilor vor fi în mod obligatoriu pavate sau asfaltate de către utilizatori și vor fi prevăzute cu rigole de preluare a apei provenite din scurgeri sau a celei meteorice.
64. Tuburile și camerele de deșuri, existente în blocurile de locuințe și construite conform proiectelor de execuție reprezintă punct de colectare a deșeurilor municipale prevăzute pentru aceste blocuri. Aceste camere și tuburi pot fi închise sau reorganizate, în conformitate cu decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/5 din 20.02.2020 cu modificările ulterioare.
65. La gospodăriile individuale colectarea se va face separat în recipiente tip europubelă de culoare maro pentru deșeurile biodegradabile și culoare verde pentru deșeurile reciclabile care prezintă un grad de siguranță ridicat din punct de vedere sanitar și al protecției mediului puse la dispoziție de operator, în regim de comodat, în baza tarifului aprobat.
66. Operatorul va asigura cu strictețe transportul deșeurilor colectate separat, conform unui grafic coordonat cu direcția de specialitate a municipalității.
67. Menținerea în stare salubă, ventilarea, deratizarea, dezinfecția și dezinsecția punctelor de colectare revin persoanelor fizice și/sau juridice, asociațiilor de locatari dacă acestea se află în încăperi aparținând utilizatorului, sau când acestea sunt amplasate pe domeniul public.
68. Colectarea deșeurilor municipale se efectuează folosindu-se doar autovehicule special echipate pentru transportul lor.
69. Vehiculele vor fi încărcate astfel încât deșeurile să nu fie vizibile și să nu existe posibilitatea împrăștierii lor pe calea publică. Fiecărui vehicul i se va asigura personalul necesar pentru executarea operațiunilor specifice, în condiții de siguranță și de eficiență.
70. Încărcarea deșeurilor municipale în vehiculele transportatoare se face direct din recipiente. Este interzisă deșertarea recipientelor, în vederea încărcării deșeurilor municipale în vehicule.

71. Personalul care efectuează colectarea este obligat să manevreze recipientele astfel încât să evite răspândirea deșeurilor în afara autovehiculelor de transport. După golire recipientele vor fi așezate în locul de unde au fost ridicate.
72. În cazul deteriorării unor recipiente și al împrăștierei accidentale a deșeurilor în timpul operațiunii de golire, personalul care execută colectarea este obligat să încarce întreaga cantitate de deșeuri în autovehicul, astfel încât locul să rămână curat.
73. Personalul care execută colectarea este obligat să încarce în autovehicule întreaga cantitate de deșeuri menajere existente la punctele de colectare, lăsând locul curat chiar dacă există deșeuri municipale amplasate lângă containerele de colectare.
74. În cazul în care lângă containerele de colectare sunt depozitate și alte deșeuri decât cele municipale, operatorul va înștiința utilizatorul și le va evacua contra plată.
75. Transportul deșeurilor municipale, funcție de proveniența acestora se realizează numai de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor utilizând autovehicule speciale care să nu permită împrăștierea deșeurilor sau a prafului în timpul transportului.
76. Starea tehnică a autovehiculelor trebuie să fie corespunzătoare circulației pe drumurile publice, fără scurgeri de carburanți, lubrifianți sau lichide speciale, cu emisii reduse de noxe (zgomot și gaze de eșapament) și să prezinte o bună etanșeitate a benelor de încărcare.
77. Personalul operativ care deservește mijloacele auto trebuie să fie instruit pentru efectuarea acestuia în condiții de siguranță, să dețină toate documentele de însoțire și să nu abandoneze deșeurile pe traseu.
78. Pentru deplasare se vor folosi traseele cele mai scurte, cu cel mai redus risc pentru sănătatea populației și a mediului. Pentru minimizarea distanțelor de transport se va utiliza stația de transfer.
79. În cazul în care, ca urmare a execuției unor lucrări tehnico edilitare aferente infrastructurii și care împiedică utilizarea punctelor de colectare stabilite și/sau accesul autovehiculelor destinate transportului deșeurilor municipale, operatorul, pe baza notificării transmise de autoritatea publică locală, trebuie să anunțe cu cel puțin 3 zile înainte, situația ce intervine, durata acesteia, punctele de colectare care se utilizează în această perioadă și programul de colectare.
80. Pe toată această perioadă operatorul are obligația să doteze punctele de colectare care vor fi folosite de utilizatorii afectați cu capacități de colectare suficiente și să reducă intervalul între două colectări succesive, dacă este cazul.
81. În cazul apariției unor intemperii care au ca efect întreruperea serviciului, sau diminuarea cantităților contractate de la utilizatorii, operatorul are obligația să anunțe această situație și să factureze numai cantitățile sau serviciile efectiv realizate.

SECȚIUNEA a 3-a

Alte activități de gestionare a deșeurilor

82. Deșeurile generate de către persoanele fizice și juridice care nu fac parte din categoria de deșeuri municipale, și anume: deșeurile din construcții și demolări, biodeșeurile, deșeurile de echipamente electrice și electronice, deșeurile voluminoase vor fi transportate separat la centrele de colectare. În cazul persoanelor

fizice acestea pot fi colectate periodic de către operatorul de gestionare a deșeurilor, conform unui program întocmit și aprobat de către direcția de specialitate a municipalității și comunicat populației.

- 83.** Activitățile de tratare (operațiunile de valorificare sau eliminare) a deșeurilor, inclusiv a celor municipale, vor fi prevăzute în programe și regulamente speciale privind gestionarea deșeurilor, aprobate de către Consiliul municipal de Chișinău în baza unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor în municipiul Chișinău.

SECȚIUNEA a 4-a

Drepturile și obligațiile operatorului serviciului de gestionare a deșeurilor

- 84.** Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor are următoarele drepturi:
- 1) să încaseze contravaloarea serviciului de gestionare a deșeurilor prestat/contractat, corespunzător tarifului aprobat de către Consiliul municipal Chișinău;
  - 2) să solicite ajustarea tarifului în raport cu evoluția generală a prețurilor și tarifelor din economie;
  - 3) să propună modificarea tarifului aprobat în situațiile de schimbare semnificativă a echilibrului contractual;
  - 4) să aplice la facturare tarifele aprobate de către Consiliul municipal Chișinău;
  - 5) să suspende sau să limiteze prestarea serviciului, fără plata vreunei penalizări, cu un preaviz de 5 zile lucrătoare, dacă sumele datorate, nu au fost achitate după 45 de zile de la primirea facturii;
  - 6) să solicite recuperarea debitelor în instanță;
  - 7) să beneficieze de toate drepturile prevăzute de actele normative în vigoare privind reglementarea desfășurării activităților specifice serviciului de gestionare a deșeurilor;
  - 8) să factureze utilizatorului prestarea serviciului de colectare a deșeurilor din interiorul și exteriorul punctelor de colectare, potrivit contractului încheiat;
  - 9) să presteze servicii de dezinfectare și spălare a recipientelor și a punctelor de colectare a deșeurilor municipale contra plată.
- 85.** Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor are următoarele obligații:
- 1) să țină gestiunea separată pentru fiecare activitate în parte pentru a se putea stabili tarife juste în concordanță cu cheltuielile efectuate;
  - 2) să asigure prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor, conform prevederilor contractuale și cu respectarea prezentului regulament, prescripțiilor, normelor și normativelor tehnice în vigoare;
  - 3) să plătească despăgubiri persoanelor fizice sau juridice pentru prejudiciile provocate din culpă, conform prevederilor legale;
  - 4) să plătească despăgubiri pentru întreruperea nejustificată a prestării serviciului;
  - 5) să furnizeze direcției de specialitate a municipalității, informațiile solicitate și să asigure accesul la documentațiile și la actele individuale pe baza cărora prestează serviciul de gestionare a deșeurilor, în condițiile legii;

- 6) să dețină toate avizele, acordurile, autorizațiile și licențele, necesare prestării activităților specifice serviciului de gestionare a deșeurilor, prevăzute de legislația în vigoare;
- 7) să respecte angajamentele luate prin contractele de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 8) să colecteze întreaga cantitate de deșeuri municipale și să lase în stare de curățenie spațiul destinat depozitării recipientelor de colectare și domeniul public;
- 9) să doteze, prin comodat, cu pubele și/sau containere persoanele fizice, în baza tarifului aprobat, iar persoanele juridice prin vânzare sau închiriere;
- 10) să aplice metode performante de management, care să conducă la reducerea costurilor specifice de operare;
- 11) să doteze utilizatorii cu recipientele necesare colectării separate, în condițiile stabilite de prezentul regulament;
- 12) să asigure activitatea de dispecerat și de înregistrare a reclamațiilor, având un program de funcționare mai mare sau cel puțin egal cu cel în care se prestează activitățile de gestionare a deșeurilor;
- 13) să țină evidența gestiunii deșeurilor și să raporteze periodic direcției de specialitate a municipalității și autorităților de mediu competente, situația conform reglementărilor în vigoare.

SECȚIUNEA a 5-a

Drepturile și obligațiile utilizatorilor serviciului de gestionare a deșeurilor

- 86.** Au calitatea de utilizator al serviciului de gestionare a deșeurilor, beneficiarii individuali sau colectivi, direcți ori indirecti.
- 87.** Dreptul fără discriminare de acces la serviciul de gestionare a deșeurilor, de utilizare a acestuia precum și la informațiile publice este garantat tuturor utilizatorilor.
- 88.** Utilizatorii au următoarele drepturi:
  - 1) să utilizeze, liber și nediscriminatoriu, serviciul public de gestionare a deșeurilor, în condițiile contractului de prestare a serviciilor;
  - 2) să solicite și să primească, în condițiile legii și ale contractelor de prestare, despăgubiri sau compensații pentru daunele provocate lor de către operator prin nerespectarea obligațiilor contractuale asumate ori prin prestarea unor servicii inferioare, calitativ și cantitativ, parametrilor tehnici stabiliți prin contract sau prin normele tehnice în vigoare;
  - 3) să sesizeze direcției de specialitate a municipalității deficiențe constatate în sfera serviciului public de gestionare a deșeurilor și să facă propuneri vizând înlăturarea acestora, îmbunătățirea activității și creșterea calității serviciului;
  - 4) să se asocieze în organizații neguvernamentale pentru apărarea, promovarea și susținerea intereselor proprii;
  - 5) să primească și să utilizeze informații privind serviciul de gestionare a deșeurilor, despre deciziile luate în legătură cu acest serviciu de către autoritatea administrației publice locale sau operator, după caz;

- 6) să fie consultați, direct sau prin intermediul unor organizații neguvernamentale reprezentative, în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, strategiilor și reglementărilor privind activitățile din sectorul serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 7) să se adreseze, individual ori colectiv, prin intermediul unor asociații reprezentative, autorităților administrației publice locale sau centrale ori instanțelor judecătorești, în vederea prevenirii sau reparării unui prejudiciu direct ori indirect.
- 8) să li se presteze serviciul de gestionare a deșeurilor în condițiile prezentului regulament, al celorlalte acte normative în vigoare, la nivelurile stabilite în contract;
- 9) să conteste facturile când constată încălcarea prevederilor contractuale în baza unor procese verbale întocmite de autoritatea administrației publice locale sau de autoritatea de reglementare competentă;
- 10) să primească răspuns în maximum 30 de zile la sesizările adresate operatorului sau autorităților administrației publice locale și centrale cu privire la neîndeplinirea unor condiții contractuale;
- 11) să solicite operatorului de gestionare a deșeurilor prestarea serviciilor de dezinfecție a recipientelor și punctelor de colectare a deșeurilor municipale contra plată.

89. Utilizatorii, persoane fizice sau juridice, instituții publice, asociațiile de locatari de orice formă din orașul Chișinău au următoarele obligații:

- 1) să respecte prevederile prezentului regulament și clauzele contractului de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 2) să achite în termenele stabilite obligațiile de plată, în conformitate cu prevederile contractului de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 3) să asigure accesul utilajelor de colectare a deșeurilor la punctele de colectare;
- 4) să asigure colectarea separată a deșeurilor, rezultate din gospodăriile proprii sau din activitățile lucrative pe care le desfășoară, precum și depozitarea acestora în containere asigurate de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor, numai în locurile special amenajate;
- 5) să accepte întreruperea temporară a prestării serviciului de gestionare a deșeurilor pentru ca urmare a execuției unor lucrări prevăzute în programele de reabilitare, extindere și modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare;
- 6) să respecte normele de igienă și sănătate publică stabilite prin actele normative în vigoare;
- 7) să încheie contract pentru prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor cu operatorul desemnat de către Consiliul municipal Chișinău;
- 8) să execute operațiunea de colectare în condiții de maximă siguranță din punct de vedere al sănătății oamenilor și al protecției mediului, astfel încât să nu producă poluare fonică, miros neplăcut și răspândirea de deșuri;
- 9) să nu introducă în recipientele de colectare alte deșuri decât cele municipale definite în prezentul regulament;
- 10) să mențină în stare de curățenie spațiile în care se face colectarea, precum și recipientele în care se depozitează deșeurile municipale în vederea colectării;

- 11) să asigure procedurile de dezinfectie de două ori pe lună în perioada 1 martie – 30 noiembrie a fiecărui an și dezinsecție și deratizare, după necesitate, a punctelor de colectare a deșeurilor municipale pe care le utilizează;
- 12) să asigure dezinfectie și spălarea recipientelor de colectare a deșeurilor municipale de două ori pe lună în perioada 1 martie – 30 noiembrie a fiecărui an;
- 13) să depoziteze deșeurile municipale doar în recipientele de colectare proprii amplasate la punctul de colectare stabilit sau în propria gospodărie;
- 14) să nu arunce sau depoziteze alte deșeuri decât cele municipale în recipientele de colectare sau pe platformele punctelor de colectare a deșeurilor;

CAPITOLUL IV

Responsabilități privind asigurarea și menținerea curățeniei pe domeniul public

90. În scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public din orașul Chișinău, se impun următoarele obligații:

- 1) pentru persoanele fizice rezidente, precum și pentru oaspeții orașului:
  - a) să nu arunce hârtiile, deșeurile de ambalaje, mucerile de țigară, cojile de semințe, etc. pe domeniul public sau privat și să le depoziteze în coșurile de gunoi amplasate de municipalitate de-a lungul străzilor, în parcuri, scuaruri și alte asemenea locuri;
  - b) să nu arunce deșeuri municipale și obiecte de uz casnic pe străzi, în parcuri, pe terenuri virane, pe zonele de agrement, nici în coșurile de gunoi instalate pe trotuare, alei sau în stațiile de așteptare a transportului public;
  - c) să mențină și să asigure curățenia (măturatul, spălatul, cositul ierbii, greblarea frunzelor uscate) gospodăriilor proprii, precum și a zonelor cuprinse între imobil, respectiv limita proprietății, și domeniul public, precum și zona de trotuar și spațiu verde, inclusiv alveolele până la partea carosabilă a străzii sau a drumului, în dreptul imobilelor în care locuiesc;
  - d) să amenajeze spațiul verde din fața gospodăriei cu arbori și arbuști decorativi, flori sau gazoane;
  - e) să nu efectueze pe domeniul public reparații care pot produce scurgerea uleiurilor, carburanților și lubrifianților sau spălarea autovehiculelor;
  - f) să nu păstreze materiale de construcție, obiecte sau utilaje vechi și uzate pe domeniul public sau privat din fața gospodăriei;
  - g) să nu păstreze în suprafața locativă mărfuri, materiale sau alte bunuri care prin mirosul pe care îl degajă deranjează ceilalți locatari sau care, în contact cu agenții atmosferici, se descompun și produc deteriorări sau degradări imobilului;
  - h) să nu murdărească porțile, gardurile, jgheburile, burlanele și fațadele clădirilor;
  - i) să păstreze în bună stare de folosință și să nu degradeze coșurile, pubelele, containerele și alt mobilier urban din dotarea municipalității, amplasate pe străzi, în parcuri și în alte locuri publice;
  - j) să îndepărteze zăpada și/sau gheața existentă pe trotuare și alei pietonale pe toată lățimea acestora până la partea carosabilă a străzii sau a drumului, în dreptul imobilelor în care locuiesc;

- k) să îndepărteze țurțurii formați în jgheaburile clădirilor, care prezintă un potențial pericol pentru siguranța pietonilor.
  - l) dețină asupra lor mijloacele/dotările necesare (pungă, fâraș, mătură) și să curețe locul de excrementele animalelor de companie proprii;
  - m) să asigure o permanentă stare de curățenie și igienizare a spațiilor destinate animalelor de companie sau a păsărilor de orice fel, precum și a spațiilor destinate creșterii animalelor mici sau a păsărilor de curte, luând măsurile necesare în vederea evitării creării disconfortului din cauza mirosurilor;
- 2) pentru persoanele juridice rezidente, instituțiile publice:
- a) să mențină și să asigure curățenia (măturatul, spălatul, cositul ierbii, greblarea frunzelor uscate) a incintelor proprii, precum și a zonelor cuprinse între imobil, respectiv limita proprietății, și domeniul public, precum și zona de trotuar și spațiu verde, inclusiv alveolele până la partea carosabilă a străzii sau a drumului, pe porțiunea din dreptul imobilului, conform schemei aprobate de către Pretura de sector;
  - b) să amenajeze spațiul verde din fața imobilului cu arbori și arbuști decorativi, flori sau gazoane;
  - c) să asigure curățenia locurilor de parcare pe care le utilizează aceștia sau, dacă este cazul clienții acestora din domeniul public, și să nu efectueze reparații care pot produce scurgerea uleiurilor, carburanților și lubrifianților sau spălarea autovehiculelor;
  - d) să asigure curățenia terenului, pavilionului și mobilierului urban ale stațiilor de așteptare a transportului public, în cazul persoanelor juridice care dețin drept de proprietate sau de arendă pe acest spațiu;
  - e) să îndepărteze zăpada și/sau gheața existentă pe trotuare și alei pietonale pe toată lățimea acestora până la partea carosabilă a străzii sau a drumului, în dreptul imobilelor cu drept de proprietate sau de arendă în care își desfășoară activitatea sau pe care le folosesc în alte scopuri;
  - f) să îndepărteze țurțurii formați în jgheaburile clădirilor, care prezintă un potențial pericol pentru siguranța pietonilor.
  - g) să instaleze coșuri de gunoi pentru clienții proprii, în cazul persoanelor juridice, proprietari de gherete, tonete, etc., care prestează servicii de alimentație publică;
- 3) pentru asociațiile de locatari de orice formă:
- a) să mențină și să asigure curățenia în casele scărilor și subsolurile blocurilor de locuințe din administrare;
  - b) să mențină și să asigure curățenia (măturatul, spălatul, cositul ierbii, greblarea frunzelor uscate, îndepărtarea zăpezii și/sau a gheții) terenului aferent blocului de locuințe din administrare, precum și a zonei de amenajare și salubritate definită în Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 02.04.2013, atribuită conform schemei elaborată și aprobată de către Pretura de sector;
  - c) să îndepărteze țurțurii formați în jgheaburile blocurilor de locuințe, care prezintă un potențial pericol pentru siguranța pietonilor;
  - d) să amenajeze spațiul verde din zona de amenajare și salubritate cu arbori și arbuști decorativi, flori sau gazoane;
  - e) să asigure toaletarea arbuștilor din zona de amenajare și salubritate;

- f) să solicite intervenția operatorului de gestionare a spațiilor verzi privind toaletarea/defrișarea arborilor din zona de amenajare și salubritate care prezintă pericol pentru siguranța oamenilor.

CAPITOLUL V

Interdicții și sancțiuni

91. Pe raza administrativ-teritorială a orașului Chișinău este interzisă:

- 1) aruncarea deșeurilor de ambalaje, hârtiilor, mucerilor de țigară, cojilor de semințe, etc. pe domeniul public sau privat;
- 2) scoaterea gunoaielor măturate din localuri, magazine sau imobile pe străzi, precum și îndepărtarea gunoiului măturat de pe trotuare în rigole sau carosabil;
- 3) murdărirea carosabilului și a trotuarelor cu pneurile murdare sau transportul în condiții improprie al oricăror produse sau materiale (ex; scurgerea sau împrăștierea nisipului, pietrișului, pământ, betoane, lichide, etc.).
- 4) aruncarea apelor uzate pe trotuare, spații verzi, carosabil sau în gurile sistemului de canalizare pluvială a orașului;
- 5) lipirea, scrierea, inclusiv cu graffiti sau expunerea de afișe sau anunțuri în alte locuri decât pe panourile speciale de afișaj și reclame fixe;
- 6) menținerea bannerelor de publicitate deteriorate, inestetice, incomplete sau depășite pe fațadele sau acoperișurile imobilelor, în vitrinele magazinelor sau amplasate pe străzi;
- 7) ocuparea anumitelor suprafețe din domeniul public pentru executarea de schele pentru reparații, devierea circulației pietonale sau rutiere impusă de executarea lucrării, fără autorizații din partea administrației publice locale;
- 8) ruperea sau degradarea indicatoarelor de circulație, a corpurilor de semafor, a semafoarelor, plăcuțelor indicatoare de străzi;
- 9) degradarea marcajelor și indicatoarelor turistice, a podețelor și parapetelor de pe potecile turistice, precum și a altor dotări aferente acestora;
- 10) degradarea grătarelor, căminelor, recipientelor de canal stradal aferente rețelelor tehnico – edilitare aflate în domeniul public;
- 11) neînchiderea cu capace, grătare a căminelor, recipientelor de canal stradal aferente rețelelor tehnico –edilitare;
- 12) astuparea gurilor de scurgere stradale cu nisip, gunoi, reziduuri sau cu alte materiale;
- 13) executarea de planuri înclinate din beton, asfalt sau alte materiale precum și scoaterea bordurilor sau realizări de pante pentru urcarea autovehiculelor pe trotuar;
- 14) blocarea locurilor pentru parcare, a trotuarelor și carosabilului cu lanțuri, cabluri sau alte materiale fără acordul administrației publice locale, precum și murdărirea clădirilor, gardurilor și a platformelor parcarilor prin inscripționare;
- 15) depozitarea grămezilor de zăpadă în amestec cu material antiderapant (sare, nisip, etc.) rezultate din activitatea de dezzăpezire, pe zonele verzi, garduri vii, alveole stradale plantate cu arbori;

- 16) spălarea autovehiculelor pe străzi, în râuri sau pe malurile acestora și în alte locuri ce aparțin domeniului public.
- 17) blocarea accesului utilizatorilor, precum și a autovehiculelor aparținând operatorului la punctele de colectare a deșeurilor;
- 18) aprinderea focului în: interiorul punctelor de colectare a deșeurilor, europubele, euro containere sau alte recipiente de colectare a deșeurilor;
- 19) mutarea recipientelor pentru deșeuri municipale din cadrul punctelor de colectare pe alte amplasamente fără acordul operatorului de gestionare a deșeurilor sau a direcției de specialitate a municipalității;
- 20) depozitarea de către persoane fizice sau juridice a deșeurilor la alt punct de colectare decât cel la care a fost arondat conform contractului încheiat cu operatorul;
- 21) scoaterea și/sau împrăștierea de către persoane fizice a deșeurilor municipale depozitate în recipientele de colectare;
- 22) văruirea tulpinilor arborilor, bordurilor sau a altor echipamente de pe domeniul public.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

- 92.** Prevederile prezentului regulament intră în vigoare din momentul aprobării acestuia de către Consiliul municipal Chișinău.
- 93.** Persoanele fizice și juridice, instituțiile publice, asociațiile de locatari de orice formă care încalcă prevederile prezentului Regulament vor fi sancționate în conformitate cu art. 181 din Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008
- 94.** Constatarea contravențiilor prevăzute în prezentul regulament se efectuează de către agenții constatatori stabiliți prin dispoziția primarului general nr. 141-d din 25.03.2019 cu modificările ulterioare și de către colaboratorii Direcției de poliție a municipiului Chișinău, iar contravențiile se examinează de către comisiile administrative ale preturilor de sector din cadrul municipalității.
- 95.** Prevederile prezentului regulament pot fi actualizate în funcție de modificările legislației în domeniul salubrității și de aprobare a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor în municipiul Chișinău.

SECRETAR INTERIMAR AL CONSILIULUI
Adrian TALMACI